

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W CHOROSZCZY**

z dnia 2015 r.

w sprawie Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień na terenie Gminy Choroszcz na rok 2015

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z 2013 r. poz. 6451, z 2013 r. poz. 1318, z 2014 r. poz. 1072, z 2014 r. poz. 379, poz.1072) art.4 ust.2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U z 2012 poz.1356, z 2013 r. poz. 1563, z 2014 r. poz. 822, z 2014 r. poz. 1188) oraz art. 10 ust.2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U z 2011r., poz. 678, z 2012 r. poz. 124, z 2015 r. poz. 28,) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień na terenie Gminy Choroszcz na rok 2015, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Choroszczy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2015r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Choroszczy

mgr Beata Marlena Jeżerys

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień na terenie Gminy Choroszcz na rok 2015

1. Wstęp.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień na rok 2015 zwany dalej Programem, został opracowany w oparciu o partycypacyjną metodę pracy ze społecznością. Podstawą Programu są badania społeczne przeprowadzone w roku 2011, w ramach programu „Decydujmy razem”. Wyznaczyły one kierunki działań od 2012 roku i będą przez najbliższe lata stanowiły diagnozę, do której należy się odwoływać. Zakłada ona uczestnictwo osób i grup społecznych w określeniu i rozwiązywaniu ich własnych problemów ze szczególnym naciskiem na zapobieganie narkomanii i przeciwdziałanie alkoholizmowi. Stąd realizacja zadań zawartych w Programie na rok 2015 została poddana szczegółowej ocenie i monitoringowi. Program stanowi więc kontynuację dotychczasowych przedsięwzięć zapoczątkowanych w 2012 roku. Prezentuje wypracowane działania w ramach programu „Decydujmy razem”, oraz zadania własne gminy wynikające z ustaw: z dnia 26 października 1982r o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy przeciwdziałania narkomanii z dnia 29 lipca 2005r, założeń Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, oraz zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Choroszcz na lata 2007-2015, przyjętej uchwałą Rady Miejskiej w Choroszczy Nr XI/84/07 z dnia 3.12.2007r.

§ 1. Ustawowe zadania własne gminy zgodnie z art.4¹. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z uwzględnieniem ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii obejmują:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo –wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień;
5. pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.
6. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ (reklama i promocja napojów alkoholowych) i 15 (m.in. zakaz sprzedaży napojów alkoholowych osobom poniżej 18 roku życia) ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

§ 2. Budowanie wspólnej strategii przeciwdziałania problemom uzależnień w Gminie Choroszcz opiera się na systemowości i konsekwentnym wdrażaniu działań profilaktycznych i terapeutycznych we współpracy z różnymi środowiskami prowadzącymi działania w tym zakresie. Działania te odzwierciedla Program, który w sposób kompleksowy obejmuje problem z obszaru uzależnień od napojów alkoholowych i środków psychoaktywnych. Problemy niepokojące społeczność zostały pogrupowane w obszary problemowe, do nich przyporządkowano cele oraz zadania które będą realizowane w 2015 roku .

Problem I - Niewłaściwe relacje rodzice – dzieci. Niska świadomość społeczna, niedostrzeganie zagrożeń.

Cel I - Świadomi, konstruktywni rodzice oraz dzieci.

· **Osiągnięcie celu nastąpi poprzez :**

1. Cykliczne spotkania z rodzicami.
2. Stałe elementy wprowadzania i informowania o zagrożeniach podczas organizacji warsztatów dla rodziców i szkoleń dla uczniów.
3. Pikniki, imprezy rodzinne i szkolne promujące właściwe postawy zdrowego stylu życia, jako alternatywa dla uzależnień.
4. Zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej, rodziców i opiekunów w zapobieganiu używania środków psychoaktywnych i nie spożywania napojów alkoholowych.
5. Działalność wychowawcza, edukacyjna i informacyjno- zapobiegawcza.

· **Planowane działania w zakresie osiągnięcia Celu I**

Terminy- miesiące	Realizowane tematy
I-V	Program działań profilaktycznych „Razem lepiej” jako alternatywa dla uzależnień. Program przeznaczony jest dla dzieci i młodzieży uczęszczającej do Szkoły Podstawowej w Kruszewie.
12 m-cy	Udział w kampanii społecznej Dzień bezpiecznego Internetu. Propagowanie bezpiecznego korzystania z Internetu, budowanie świadomości uczniów i rodziców dotyczącej korzyści i zagrożeń w korzystania z Internetu.
IV-V	Praca wychowawcza i terapeutyczna z rodzicami pod hasłem „Znajdź czas dla swego dziecka” kontynuacja
II-V	Zajęcia grupowe o charakterze warsztatowym dotyczące umiejętności zachowania się w sytuacjach trudnych , odmowy w sytuacji nacisku grupy rówieśniczej, umiejętność radzenia z emocjami, rozwiązywania konfliktów bez agresji i przemocy, realizowane przez pedagoga, psychologa „ Jak mówić „nie” w trudnych sytuacjach” „, Umiem rozpoznawać emocje, wiem jak mądrze postępować”
III	Szkolny Dzień Profilaktyki – zajęcia dla młodzieży z gimnazjum – sfinansowanie warsztatów na których poruszone zostaną tematy: Uzależnienie – jak można go uniknąć, trudne sytuacje, dobre rozwiązania – być silnym, Zaburzenia odżywiania, Życie bez tytoniu, Uzależnieniom STOP” itp.
I – IV	Kampania profilaktyczna „Żyję zdrowo i kolorowo bez nałogów” (świetlica, pedagog) – nagrody w konkursach profilaktycznych, zakup materiałów papierniczych.
IV	Wiosenny Tydzień Zdrowia i Bezpieczeństwa - konkurs między klasami na najlepszą potrawę ze zdrowej żywności i konkurs między klasami nt. bezpieczeństwa - zakup nagród.(kontynuacja) Zespół Szkół w Choroszczy
XI- V	Kontynuacja –Kampanii prozdrowotnej „Trzymaj Formę” – nagrody w konkursie wiedzy nt. zdrowego odżywiania, nagrody w konkursie na prezentację multimedialną promującą zdrowy styl życia zakup materiałów papierniczych na cele medialne kampanii.
II-V	Szkolenia dla uczniów dotyczące umiejętności radzenia z emocjami, rozwiązywania konfliktów bez agresji i przemocy realizowane przez psychologa
IX-XII	Szkolenia dla młodzieży gimnazjalnej z klas I dotyczące integracji i adaptacji w grupie - prowadzone przez psychologa (lub specjalistów z zewnątrz)
XI-I	Szkolenia w formie warsztatowej dla młodzieży gimnazjalnej z klas II „Szkolą Dobrego Wyboru” prowadzone przez pedagoga, socjoterapeutkę- psychologa.
II-III	Szkolenie dla rodziców w formie warsztatowej- kontynuacja wypracowanych tematów: „Bliżej siebie, dalej od narkotyków”, „Cyberprzemoc – co rodzice powinni wiedzieć, co mogą zrobić, gdzie szukać pomocy.
I-V	Warsztaty dla młodzieży gimnazjalnej z klas III dotyczące radzenia w sobie w sytuacjach trudnych, stresowych prowadzone przez psychologa
I-VI	Warsztaty dla rodziców z zakresu skutecznej komunikacji, wywiadówki profilaktyczne

	dla rodziców w Szkole Podstawowej w Choroszczy. Realizatorami szkolenia psycholodzy z Poradni Inegra
I-V	Warsztaty dla młodzieży LO dotyczące zaburzeń odżywiania (anoreksja, bulimia) zajęcia prowadzone przez specjalistę.
12 m-cy	Propagowanie zdrowego stylu życia, festyny, konkursy, kampania Zachowaj Trzeźwy Umysł, Czy twoje picie jest bezpieczne, Postaw na rodzinę, Piknik rodzinny w Szkole Podstawowej w Złotorii, udział dzieci i młodzieży w imprezach profilaktycznych, oraz w spektaklach prezentowanych przez Teatr Moralitet z Krakowa.

Problem II - Niewystarczająca alternatywa dla dzieci i młodzieży.

Cel II- Wzrost oferty alternatywnego spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży. Wspieranie zajęć sportowo- rekreacyjnych a ramach zajęć pozalekcyjnych.

· Osiągnięcie celu nastąpi poprzez:

1. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych. Kontynuowanie zajęć świetlicowych jako alternatywa zagospodarowania czasu wolnego w ramach zajęć pozalekcyjnych w świetlicy przy ul. Sienkiewicza 42 w Choroszczy.
2. Wspieranie inicjatyw młodzieżowych zmierzających do aktywnego spędzania wolnego czasu
3. Organizowanie zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży w ramach prowadzonych programów profilaktycznych w szkołach podstawowych oraz w gimnazjum.
4. Współpraca z organizacjami i jednostkami oświatowymi, kulturowymi, sportowymi w zakresie zagospodarowania wolnego czasu dzieciom i młodzieży.
5. Pomoc w organizacji dodatkowych zajęć sportowych pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży niezorganizowanej na kompleksie sportowym Orlik, oraz prowadzenie zajęć sportowych gry i zabawy w piłkę nożną z dziećmi na boiskach sportowych - nie zrzeszonymi w żadnych klubach sportowych.

· Planowane działania w zakresie osiągnięcia Celu II

Terminy - miesiące	Realizowane tematy.
4 godziny w tygodniu	Praca instruktora z dziećmi i młodzieżą niezorganizowaną podczas pobytu na kompleksie boisk sportowym „Orlik” w Choroszczy w ramach Programu „Sport jako alternatywa dla uzależnień, praca i zabawa z trenerem boiskowym”
10 m-cy Oprócz m. lipiec-sierpień	Organizacja różnych form spędzania wolnego czasu podczas szkolnych zajęć świetlicowych dla dzieci i młodzieży w ramach programu profilaktycznego w Szkołach Podstawowych: Złotorii, Kruszewie, Choroszczy, Zespole Szkół, a w świetlicy w Choroszczy przy ul. Sienkiewicza 42 (przez okres 12 m-cy
VII-VIII	Zorganizowanie letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych– obóz wypoczynkowo- terapeutyczny. Dofinansowanie i zorganizowanie do paczek dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych

Problem III – Niewystarczająca pomoc osobom, rodzinom, współuzależnionym, młodzieży eksperymentującej

Cel III - Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej oraz wsparcia społecznego.

· Osiągnięcie celu nastąpi poprzez:

1. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
2. Rozpowszechnienie informacji o działalności „Punktu Konsultacyjnego Uzależnień” w Choroszczy przy ul. Sienkiewicza 42 – do działalności którego należy:
 - Udzielanie osobom i rodzinom konsultacji oraz porad psychologicznych, socjalnych i profilaktycznych w sprawach uzależnień i przemocy.

- Rozpoznanie osób uzależnionych, postawienie diagnozy a następnie motywowanie osób do ewentualnego podjęcia leczenia odwykowego w zakładach leczenia odwykowego.
- Udzielanie wsparcia osobom po zakończonej psychoterapii poprzez rozmowy podtrzymujące lub proponowanie udziału w grupach samopomocowych Klubu Abstynenta „Wolność” w Choroszczy lub innych Klubów Abstynenta.
- Wspomaganie osób pijących ryzykownie i szkodliwie w podjęciu decyzji w sprawie zmiany szkodliwego wzoru picia.
- Prowadzenie na bieżąco aktualnych danych adresowych placówek pomocniczych, zakładów leczenia odwykowego, poradni itp.
- Gromadzenie aktualnych informacji o miejscach pomocy oraz kompetencjach służb i instytucji zajmujących się pomocą dla rodziny.
- Współdziałanie z innymi podmiotami zajmującymi się rozwiązywaniem problemów uzależnień, oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
- Współpraca o Punktu Konsultacyjnego Uzależnień w Choroszczy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Choroszczy, Klubem Abstynenta „WOLNOŚĆ” w Choroszczy, Miejsko Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Zespołem Interdyscyplinarnym, szkołami itp.

3. Zwiększenie potrzeb poradnictwa i wsparcia dla osób uzależnionych, rodzin współuzależnionych, młodzieży eksperymentującej.

4. Podniesienie kwalifikacji osób pracujących z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi i ich rodzinami.

5. Wspieranie środowisk i grup samopomocowych. Rozwijanie współpracy z instytucjami i placówkami zajmującymi się profilaktyką i terapią uzależnień.

6. Uczestnictwo w ruchach samopomocowych, w mitingach AA, Al.-Anon, DDA (Dorośle Dzieci Alkoholików), oraz zajęciach organizowanych przez stowarzyszenia abstynenckie, wspieranie i doposażenie Klubu Abstynenta „WOLNOŚĆ” w Choroszczy

· Planowane działania w zakresie Celu III

Terminy- miesiące	Realizowane tematy
4 godz. 1dzień w tyg. 12 m-cy	Punkt Konsultacyjny Uzależnień dla osób uzależnionych i współuzależnionych w Choroszczy, ul. Sienkiewicza 42
12 m-cy	Wspieranie działalności instytucji i stowarzyszeń służących do rozwiązywania problemów alkoholowych (grupy samopomocowe Klubu Abstynenta, Szpital w Choroszczy- Oddział uzależnień, MONAR w Zaczerlanach.
12 m-cy	Prowadzenie działalności informacyjno- administracyjnej, zapewnienie obsługi i materiałów biurowych, oraz innego niezbędnego wyposażenia na rzecz działalności organizacyjnej dla Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
12 m-cy	Zorganizowanie szkoleń dla różnych grup zawodowych. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych o tematyce uzależnień, przemocy domowej. Szkolenie „ Jak rozpoznać czy dziecko miało kontakt z substancjami psychoaktywnymi”
12 m-cy	Uczestnictwo w działaniach Podlaskiego Forum Przeciwdziałania Uzależnieniom

Problem IV- Łatwa dostępność do używek. Podejrzenia sprzedaży napojów alkoholowych w tym piwa osobom niepełnoletnim.

Cel IV- Ograniczenie dostępności do alkoholu i środków psychoaktywnych. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej.

· Osiągnięcie celu nastąpi poprzez:

1. Kontynuowanie kontroli respektowania zasad sprzedaży napojów alkoholowych ze szczególnym uwzględnieniem osób nieletnich.

2. Działania edukacyjne skierowane do sprzedawców napojów alkoholowych.

Planowane działania w zakresie osiągnięcia Celu IV

Terminy- miesiące	Realizowane tematy.
12 m-cy	Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych, szkolenia sprzedawców, zakup odpowiednich materiałów do szkoleń (ulotki, foldery, informatory, plakaty) opłata za szkolenie.
Dwa razy w roku.	Propagowanie zdrowego stylu życia, (bez używek), zwiększenie świadomości zdrowotnej wśród emerytów i rencistów mieszkańców gminy Choroszcz.

Problem V - Niewystarczająca współpraca służb, dostęp do informacji

Cel V - Efektywna współpraca służb i instytucji społecznych

· Osiągnięcie celu nastąpi poprzez :

1. Wypracowanie mechanizmu przekazywania informacji pomiędzy służbami i instytucjami społecznymi.
2. Rozpowszechnianie informacji o formach pomocy świadczonych przez różnego typu służby, placówki medyczne, oraz Punkt Konsultacyjny Uzależnień z Choroszczy.
3. Doposażenie Biblioteki Publicznej, oraz Bibliotek Szkolnych poprzez zakup książek z tematów „, Profilaktyki uzależnień”

· Planowane działania w zakresie osiągnięcia Celu V

Terminy- miesiące	Realizowane tematy
12 m-cy	Współpraca GKRPA z M-GOPS w Choroszczy, Policją, Sądem, Szpitalem w Choroszczy Oddział uzależnień, Ośrodkami Zdrowia, Szkołami, MONAREM w Zaczerlanach, oraz innymi instytucjami zajmującymi się problemami uzależnień celem wymiany informacji
bez terminu	Doposażenie bibliotek szkolnych w Szkołach Podstawowej w Choroszczy i Zespole Szkół w wydawnictwa na nośnikach DVD, oraz doposażenie Biblioteki Publicznej w Choroszczy w książki. Temat wydawnictw i książek „, Profilaktyka uzależnień” Zakup „, tablicy interaktywnej” wraz z oprogramowaniem z przeznaczeniem dla Szkoły Podstawowej w Choroszczy. Posiadanie tablicy to nowoczesne narzędzie do pracy z uczniami i rodzicami na spotkaniach i wywiadówkach profilaktycznych dotyczących różnego rodzaju uzależnień.
12 m-cy	Wypracowanie mechanizmu przekazywania informacji pomiędzy służbami i instytucjami społecznymi np. tablice informacyjne, Internet itp.
12 m-cy	Rozpowszechnienie informacji o formach pomocy świadczonych przez różnego rodzaju służby i placówki medyczne, oraz Punkt Konsultacyjny Uzależnień.

§ 3. Ograniczenie dostępności alkoholu.

Zgodnie z uchwałą Nr. VIII 87/03 Rady Miejskiej w Choroszczy z dnia 19 grudnia 2003 roku przyjęto maksymalny limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży w liczbie 35 punktów sprzedaży napojów o zawartości do 18% alkoholu i 29 punktów sprzedaży napojów o zawartości powyżej 18% alkoholu.

§ 4. Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania problemów Alkoholowych (GKRPA):

1. Inicjowanie działań dotyczących realizacji Programu.
2. Prowadzenie działalności informacyjnej, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.

3. Współpraca z podmiotami realizującymi zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

4. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu w stosunku do osób uzależnionych od alkoholu i substancji psychoaktywnych obowiązku poddania się leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego, w tym:

- motywowanie osób do podjęcia leczenia odwykowego,
- udzielanie informacji o sposobach i miejscach uzyskania pomocy w rozwiązywaniu problemów alkoholowych i substancji psychoaktywnych,
- kierowanie do sądu wniosków w sprawie orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego,
- udział w postępowaniu sądowym.

5. Wydawanie opinii lokalizacji usytuowania punktu sprzedaży alkoholu zgodnie z uchwałą Nr. VII 87/03 Rady Miejskiej w Choroszczy z dnia 19 grudnia 2003r.

6. Kontrolowanie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń zgodnie z zapisami ustawy oraz ustawy z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej.

§ 5. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1. Ustala się zryczałtowania wynagrodzenie w wysokości:

- dla Przewodniczącego GKRPA w wysokości- 95zł.
- dla sekretarza GKRPA w wysokości – 85 zł.
- dla Członków GKRPA w wysokości – 75 zł.

2. Wynagrodzenie członków Komisji obejmuje obecność na posiedzeniu Komisji.

3. Każda nieobecność na posiedzeniu Komisji powoduje nie wypłacenie wynagrodzenia.

4. Poprzez posiedzenie rozumie się również udział członków Komisji w kontrolach punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

§ 6. Sposób kontroli, monitoring oraz źródła finansowania Programu.

1 Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982r o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi środki na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

2 Wydatki przeznaczone na realizację zadań Gminnego Programu wynikające z ww. ustawy, określone w Programie, ujmuje się w planach budżetowych gminy na 2015r. w dziale 851- ochrona zdrowia rozdział 85154- przeciwdziałanie alkoholizmowi, oraz rozdział 85153- zapobieganie narkomanii.

3 Program jest realizowany przez ośrodek pomocy społecznej , o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej.

4 Burmistrz Choroszczy składa Radzie Miejskiej roczne sprawozdanie z wykonania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień.

§ 7. Podsumowanie.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień na rok 2015, obejmuje działania służące realizacji podstawowych zadań własnych gminy wynikających z ustaw: o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zmierzając do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych, przeciwdziałaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, oraz zapobiegania narkomanii, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i instytucji. Program został tak przygotowany , aby jego działania były nakierowane na profilaktykę, która jest najważniejszym elementem pracy związanej z przeciwdziałaniem uzależnieniom.